

Lausunto oikeuskanslerin tekemään selvitys- ja lausuntopyyntöön tiennimiviittojen kunnossapitovastuusta

Tekninen lautakunta 28.04.2026

76/08.00.02/2026

Selostus:

Kantelu

Oikeuskanslerinvirastoon on 5.11.2025 saapunut kantelu, joka koskee Kontiolahden kuntaa. Kantelijan mukaan kunnan kuntatekniikan päällikkö olisi antanut kantelijalle virheellistä neuvontaa tiennimiviittojen kunnossapitovastuusta ja kunnan kirjaamo ei olisi lähettänyt kantelijalle sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta kunnan kirjaamoon 27.10.2025 lähettämänsä tienviittojen uusimispyyntöön sisältäneen sähköpostiviestin vastaanottamisesta.

Apulaisoikeuskanslerin selvityspyyntö

Apulaisoikeuskanslerin sijainen on pyytänyt Kontiolahden kuntaa hankkimaan kantelun tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen sekä antamaan lausuntonsa asiassa. Samalla pyydetään ilmoittamaan, mikäli asia on kunnan tietojen mukaan muun viranomaisen tutkittavana muutoksenhakuna tai kanteluna.

Selvityksessä ja lausunnossa pyydetään myös ottamaan kantaa kunnan viestinnän ajantasaisuuteen ja virheettömyyteen koskien 11.2.2026 tehtyä vierailua kunnan verkkosivuilla (ELY-keskuksista annettu laki on kumottu 1.1.2026 voimaan tulleella lailla 531/2025). Selvityksen ja lausunnon toimittamiseen on saatu lisäaikaa ja se tulee toimittaa viimeistään 12.5.2026.

Toimivalta

Kontiolahden kunnan hallintosäännön 15 §:n mukaan lautakunnalle kuuluu lausuntojen antaminen toimialaansa kuuluvista asioista, ellei toimivaltaa ole siirretty viranhaltijalle. Hallintosäännön mukaisesti tekninen lautakunta antaa lausunnon alaisensa viranhaltijan, kuntatekniikan päällikön, menettelyä koskevasta kantelusta. Kunnanhallitus antaa erikseen lausunnon kantelun niiltä osin kuin asia kuuluu sen toimivaltaan. Kunnanhallitus käsittelee asiaa 11.5.2026 pidettävässä kokouksessaan, jossa käsiteltävään kokonaislausuntoon liitetään teknisen lautakunnan lausunto tältä osin. Kuntalain 39 §:n 3 kohdan mukaan kunnanhallituksen tulee valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Asiassa saatu selvitys

Asian tausta

Kantelijan mukaan hän on 27.10.2025 ottanut yhteyttä Kontiolahden kuntaan sähköpostitse tiedustellakseen tiennimiviittojen uusimista sekä niihin liittyvää kunnossapitovastuuta. Kantelijan mukaan hän on asioinut asiassa kunnan kuntatekniikan päällikön kanssa.

Kantelijan mukaan kuntatekniikan päällikkö on vastannut tiedusteluun siten, että kysymyksessä olevat tiennimiviitat eivät kuulu kunnan ylläpidettäväksi, vaan vastuu niiden kunnossapidosta kuuluu kunnan ulkopuoliselle tienpitäjälle. Vastauksissa on viitattu tien luokitteluun ja sen perusteella tehtyyn arvioon kunnossapitovastuun jakautumisesta. Kantelijan mukaan saatu neuvonta on ollut virheellistä, sillä hänen käsityksensä mukaan tiennimiviittojen kunnossapitovastuu kuuluu kyseisessä tapauksessa Kontiolahden kunnalle. Kantelija katsoo, että hänelle on annettu asiassa virheellistä neuvontaa, mikä on vaikeuttanut asian hoitamista ja johtanut siihen, ettei tiennimiviittojen uusimista ole edistetty hänen näkemyksensä mukaisesti.

Kuntatekniikan päällikön antama selvitys tekniselle lautakunnalle

Kanteluun annettavaa lausuntoa varten kuntatekniikan päällikkö on antanut asiassa kirjallisen selvityksen tekniselle lautakunnalle. Selvityksessä on kuvattu kanteluun johtaneet tapahtumat, kuntatekniikan päällikön antaman neuvonnan sisältö sekä hänen arvionsa omasta menettelystään. Asian varsinainen oikeudellinen arviointi kuuluu teknisen lautakunnan harkintaan.

Selvityksen mukaan kuntatekniikan päällikkö on vastannut kantelijan tiedusteluun tiennimiviittojen kunnossapitovastuusta käytettävissään olleiden tietojen perusteella. Kuntatekniikan päällikkö on jälkikäteen arvioinut, että hänen antamansa neuvonta on perustunut virheelliseen oletukseen kunnossapitovastuun jakautumisesta, ja myöntänyt, että neuvonta on tältä osin ollut puutteellista.

Kunnan viestinnän ajantasaisuus ja virheettömyys

Kontiolahden kunnan internetsivuilla on lisäksi ollut virheellinen tieto, jonka mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa muiden yleisten teiden kunnossapidosta. 1.1.2026 voimaan tulleen lainsäädäntömuutoksen jälkeen valtion teiden kunnossapitovastuu on kuulunut elinvoimaketuksille. Verkkosivujen tieto ei ole tältä osin ollut ajantasainen.

Tekninen johtaja on antanut tekniselle lautakunnalle selvityksen, jonka mukaan verkkosivuilla ollut virheellinen tieto on osin johtunut siitä, ettei lainsäädäntömuutoksen vaikutuksia ole kaikilta osin ehditty päivittää verkkosisältöihin samanaikaisesti muiden tehtävien hoitamisen kanssa. Tiedon puutteellinen ajantasaisuus on tunnistettu ja korjattu sen jälkeen, kun asia on tullut esiin selvityspyynnön yhteydessä.

Menettelyn lainmukaisuus

Kuntatekniikan päällikön menettely

Kantelijan mukaan kunnan kuntatekniikan päällikkö olisi antanut kantelijalle virheellistä neuvontaa tiennimiviittojen kunnossapitovastuusta. Asiassa on arvioitava sitä, onko viranomaisen antama neuvonta ollut asianmukaista ja oikeaa.

Perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan hyvän hallinnon takeet turvataan lailla. Perustuslain tarkoittamista hyvän hallinnon takeista on koottu säännöksiä hallintolakiin. Hallintolain (434/2003) 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkaalleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain mukaisen neuvontavelvoitteen asianmukaiseen täyttämiseen kuuluu se, että viranomaisen antaman neuvonnan tulee perustua oikeisiin tietoihin ja olla virheetöntä. Hallintolain perusteluiden mukaan luottamuksen suojaamisen keskeisenä sisältönä on, että yksityisten tulee voida luottaa viranomaisten toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä hallintopäätösten pysyvyyteen (HE 72/2002 vp, s. 55–56).

Hallintolain esitöissä on katsottu, että hyvää hallintoa koskevat perusoikeussäännökset ovat laajentaneet neuvontavelvollisuutta verrattuna vanhaan hallintomenettelylain (598/1982) 4 §:n säännökseen, joka aikoinaan koski vain menettelyllistä neuvontaa. Lisäksi ylimmät laillisuusvalvojat ovat useissa ratkaisuissaan tulkinneet neuvontavelvollisuuden ulottuvan myös niin sanottujen aineellisten neuvojen antamiseen. Viranomaisilla on katsottu olevan velvollisuus vastata asiallisiin ja riittävän yksilöityihin kysymyksiin sekä muihin tiedusteluihin.

Hallintolain 7 §:ssä säädetty palveluperiaate edellyttää, että viranomaisen toiminta on asiakaslähtöistä ja että asiointi järjestetään siten, että hallinto edistää asianosaisen asian hoitamista mahdollisimman sujuvasti. Kantelijan esittämien seikkojen mukaan hän on toimittanut kuntatekniikan päällikölle useita selvityksiä, mukaan lukien Liikenteen asiakaspalvelun kannanoton sekä Kuntaliiton ohjeistuksen, joissa tiennimiviittojen kunnossapitovastuu on arvioitu kunnalle kuuluvaksi valtion tieverkolla sijaitsevilla teillä. Tästä huolimatta viranhaltijan antama neuvonta on pysynyt muuttumattomana, eikä neuvonnassa ole tuotu esiin asian selvitystarvetta.

Palveluperiaatteen kannalta ongelmallisena voidaan pitää sitä, että asiakkaan asia on edennyt useiden viranomaisten välillä ilman, että kunnassa olisi selkeästi arvioitu esitettyjä selvityksiä tai perusteltu kunnan kantaa. Tällainen menettely ei ole ollut omiaan edistämään asian sujuvaa käsittelyä ja on voinut aiheuttaa kantelijalle tarpeetonta vaivaa ja viivästystä.

Tekninen lautakunta toteaa, että asiassa ei ole ollut vireillä sellaista hallintoasiaa, jossa kuntatekniikan päällikön olisi tullut tehdä hallintopäätös tai ratkaista asia toimivaltaisena viranomaisena. Kyse on ollut neuvontatilanteesta ja palautteen käsittelystä.

Kuntatekniikan päällikkö on asian käsittelyn yhteydessä välittänyt tiedon käsityksensä perusteella toimivaltaiseksi oletetulle viranomaiselle. Asiakirjan siirtäminen on tehty hallintolain 21 §:n tarkoittamassa mielessä, eikä asiakirjan siirto ole edellyttänyt erillisen päätöksen tekemistä. Siirrosta on ilmoitettu asiakirjan lähettäjälle. Lautakunta toteaa kuitenkin, että asiakirjan siirto ei poista viranomaisen velvollisuutta antaa asianosaiselle asianmukaista ja huolellista neuvontaa.

Kunnan viestinnän ajantasaisuus ja virheettömyys

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista.

Kunnan vastuulla olevista palveluista on tärkeä kertoa omilla verkkosivuilla, vaikka palveluntuotannosta vastaisikin esimerkiksi kuntayhtymä tai muu toimija. Verkkopalvelun käyttäjältä ei kuulu edellyttää tietämystä kuntaorganisaatiosta, vaan kunnan olisi osattava neuvoa omilla sivuillaan käyttäjiä oikean tiedon lähteelle.

Yhteenveto ja teknisen lautakunnan lausunto

Kuntatekniikan päällikkö on selvityksessään myöntänyt antaneensa virheellistä neuvontaa.

Tekninen lautakunta katsoo, että kuntatekniikan päällikön menettely ei ole täyttänyt kaikilta osin hallintolain mukaista neuvontavelvollisuutta eikä hyvän hallinnon periaatteita. Erityisesti neuvonta on ollut puutteellista siltä osin kuin se on perustunut virheelliseen oletukseen tiennimiviittojen kunnossapitovastuun jakautumisesta. Voidaan katsoa, että virheellinen neuvonta on omiaan heikentämään asianosaisen oikeusvarmuutta eikä se siten täytä hyvän hallinnon edellyttämää vaatimusta asianmukaisesta ja huolellisesta viranomaisneuvonnasta. Lautakunta toteaa kuitenkin, että menettely ei ole ollut tahallista eikä kysymys ole ollut sitovan ratkaisun tekemisestä.

Kontiolahden kunnan internetsivuilla on lisäksi ollut virheellinen tieto, jonka mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa muiden yleisten teiden kunnossapidosta. Virheellinen tieto on korjattu selvityspyynnön vastaanottamisen jälkeen ja kunta huolehtii jatkossa verkkoviestinnän ajantasaisuudesta.

Verkkosivujen päivityksistä sekä kunnan verkkosivuilla annettavan tiedon ajantasaisuudesta ja virheettömyydestä huolehditaan jatkossa siten, että teknisen osaston johtoryhmän kokouksissa seurataan säännöllisesti verkkosivujen päivitystarpeita. Asia käsitellään vuoroviikoin johtoryhmän kokousten vakiopykälänä.

Kokonaisuutena lautakunta katsoo, että asiassa on ilmennyt hyvän hallinnon vastaisia puutteita, mutta menettely on ollut korjattavissa eikä se edellytä jatkotoimia laillisuusvalvonnan huomautusta laajempina seuraamuksina.

Asian tutkiminen muissa viranomaisissa

Kontiolahden kunnan teknisellä lautakunnalla ei ole tiedossa, että asia olisi, tai olisi ollut, muussa viranomaisessa käsiteltävänä.

Lisätietoja: maankäyttöpäällikkö Marja-Liisa Sykkö, p. 0400 491 791

Maankäyttöpäällikön ehdotus:

Tekninen lautakunta antaa apulaisoikeuskanslerin sijaiselle yllä olevan lausunnon Kontiolahden kuntatekniikan päällikön menettelyä koskevan kantelun johdosta.

Päätös: